

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Acceptionos libertatis & indifferentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

DISPUTATIO VI.

DE

Voluntario libero.

Voluntario in communi & genericè considerato, subnectimus præcipuam speciem ipsius, nempe voluntarium perfectum & liberum, actibus hominis proprium, cuius præliminaris notitia multum conducit ad expediendas difficultates in Tract. de gratia & merito occurrentes.

ARTICULUS I.

De existentia & essentia libertatis.

SUMMARIUM.

1. Triplex acceptio libertatis juxta oppositionem cum servitute, coactione, necessitate.
2. Quid indifferentia contrarietatis & contradictionis?
3. Quid indifferentia privativa & negativa?
4. Quid indifferentia potentialis & actualis?
5. Activa, non passiva indifferentia est de essentia libertatis.
6. Doctrina fidei de existentia liberi arbitrii.
7. Libertas est formaliter in sola voluntate.
8. In intellectu verò radicaliter.
9. Est formaliter etiam in actu voluntatis.
10. Libertas potentialis adequatè identificatur cum voluntate.
11. Nec minùs libertas actualis est adequatè intrinsicè actui voluntatis.
12. Et identificata cum illo.
13. Deducitur doctrina de actu dilectionis in Christo.
14. Vindicantur Bannez & Alvarez à calumniam.
15. Definitio libertatis.

§. I.

Acceptiones libertatis & indifferentia.

1. **N**omen libertatis triplici sensu accipitur. Primò prout opponitur servituti, sive civili, de qua 2. Petr. 2. *Ille est servus peccati, qui facit peccatum.* Et Rom. 6. *Libertati a peccato servi facti estis iustitiam.* Secundò, prout opponitur coactioni ab extrinseco, quâ libertate gaudent omnes actus voluntatis elicit, quantumvis necessarii; siquidem omnes spontanei sunt & voluntarii. Tertiò propriè hoc loco accipitur, prout opponitur necessitati, sicquæ essentialiter dicit quendam indifferentiam ad actus, terminos, objecta contrariè (si est indifferentia, vel libertas contrarietatis, & quoad specificationem) opposita, ut amorem & odium, bonum & malum &c. vel ad terminos & objecta contradictoriè (si est indifferentia vel libertas contradictionis, & quoad exercitium) opposita, ut agere, non agere; amare, non amare.
2. Ipsa quoque indifferentia variè dividitur:

nam ut præmittam modò insinuatam divisionem in indifferentiam *contrarietatis & contradictionis*, indifferentia aliquando est *passiva*, si sit indeterminatio ad aliquid recipiendum; aliquando *activa*, si ad aliquid agendum; aliquando *partim activa, partim passiva*, si sit utroque modo indeterminata uti voluntas humana respectu suorum actuum elicitorum.

Secundò dividitur indifferentia in *privativam*, & *negativam*, quæ posterior aliquando etiam *positiva*, vel *objectiva* vocatur. *Negative* indifferens dicitur, quod ex se non magis est determinatum ad hoc objectum quàm ad illud, cui DEUS in priori signo rationis ante decretum creandi mundum, potest concipi *negative* indifferens, eò quòd ex se non fit magis determinatus ad productionem quàm non productionem mundi. *Privativa* indifferentia dicitur *carentiam* utriusque actus oppositi, v.g. volendi, nolendi. *Negativa* verò consistit cum ipsomet actu.

Tertiò dividi potest indifferentia in *potentialem* & *actualem*. *Potentialis* incidit cum *privativa*, & dicitur *puram* potentiam sive actum primum indeterminatum ad actus oppositos. *Indifferentia actualis* (de qua potissima est difficultas) dicitur *actuale exercitium liberi arbitrii ad alterutrum oppositum*.

Si jam *quæras*: quanam indifferentia ex modo relatis sit *essentialis libertati*? paucis cum Alvarez lib. 12. de auxiliis, & com. Thom. respondet. *Non passivam vel potentialem* (vel *privativam & negativam*, non *privativam* sed *negativam*, contradictionis non contrarietatis, ad ipsius essentia. *Ratio est*: Libertas, tanquam perfectio simpliciter simplex, formaliter & secundum suam essentiam reperitur in DEO: sed indifferentia passiva & potentialis non reperitur in DEO, velut ostendimus in Tract. de DEO: reperitur verò indifferentia *negativa, activa, actualis, contradictionis*. Ergò non illa sed ista est de essentia libertatis.

§. II.

Existentia & subiectum Libertatis.

Dari liberum hominis arbitrium, & ex illo actum liberum, non tantum prout oppo-